

تفرج طبیعت به قیمت تخریب آن!؟

نخستین تله کابین استان گیلان در شهر لاهیجان برفراز «شیطان کوه» در مهرماه سال ۱۳۸۴ گشایش یافت. تله کابین به طول تقریبی ۱۵۰۰ متر از «بام سبز» به قلّه «تاج خروس» کشیده شده و ظرفیت انتقال ۱۰۰۰ نفر در ساعت را دارد.

هدف از احداث این مجموعه، جذب گردشگر، اشتغال‌زایی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بود. اما واقعیت به همین جا ختم نمی‌شود؛ عدم اجرای فاز اول طرح به دلیل هزینه‌های آن، تپه پایین دست تله کابین را قربانی سودجویی می‌کند. کاربران ناگزیرند از مسیری آسفالتی در دامنه کوه گذشته و بعد از پارک اتومبیل در بالای تپه، به ایستگاه اول تله کابین برسند. بدین ترتیب با تخریب مناظر باغات چای و احداث جاده تا بالای تپه، به بهای کاستن از هزینه‌های اجرایی، هدف پروژه مخدوش شده است. احداث تله کابین برای ایجاد کمترین دخل و تصرف در طبیعت و بیشترین بهره‌برداری از مناظر طبیعی صورت می‌گیرد، در حالی که تله کابین لاهیجان با تخریب مزارع و اختصاص سطح وسیعی از ارتفاعات کوه به جاده و پارکینگ، هدف اصلی را فراموش کرده است. شاید بهتر بود که پیش‌تر، مسئولان، راه‌حل‌های دیگر را برای تأمین هزینه‌های طرح بررسی می‌کردند تا بهره‌برداری از آن به بیراهه نرود. بازدیدکنندگان که در راه رسیدن به شیطان کوه، سوار بر اتومبیل‌ها بوده‌اند، از پیاده‌روی در دامنه استقبال می‌کردند. به این ترتیب دسترسی پیاده از سطح خیابان به ایستگاه تله کابین (محل فعلی پارکینگ) می‌توانست مانع از تخریب طبیعت باشد. همچنین صرف درآمد حاصل از راه‌اندازی فاز اول برای احداث فاز دوم پروژه، راه‌حل دیگری است که می‌توانست به نسبت وضع موجود، سرانجام بهتری را رقم بزند. هنوز هم می‌توان تخریب‌ها را درمان کرد.

تیغ دو دم گردشگری در غار نخجیر

به ادعای مقامات محلی، افتتاح غار خاکی-آبی «چال نخجیر» در استان مرکزی، مابین شهر نراق و شهرستان دلیجان، به افزایش ۴۰ درصدی گردشگران نوروز ۸۹ انجامید. غار هشت کیلومتری نخجیر با دیواره‌های اسفنجی بلورین و قدمت هفتاد میلیون ساله، متعلق به دوره سوم زمین‌شناسی است که در سال ۱۳۶۸ توسط کوهنوردان محلی کشف شد. بازسازی مسیر غار، کف‌سازی و نورپردازی در داخل غار و احداث پارکینگ، رستوران و اقامتگاه‌های موقت و سرویس بهداشتی در محوطه اطراف آن، از امکانات فراهم‌شده برای بازدیدکنندگان است. ایجاد شرایطی برای بازدید گردشگران از غار، موضوع منازعه کارشناسی دو سازمان محیط زیست و میراث فرهنگی استان مرکزی بوده است. به اعتقاد سازمان محیط زیست، تخریب دهانه غار و حفر تونل و ورودی بزرگ به شکل فعلی، معارض با هدف طبیعت‌گردی و ارزش‌های آن است. در حالی که سازمان میراث فرهنگی عقیده داشت، این اقدامات همچون تیغ جراحی برای حفظ بیمار لازم است. مدیران استان، برنامه‌های بلندپروازانه‌ای برای غار دارند؛ احداث دهکده توریستی ۳۰۰ هکتاری برای احداث هتل، واحدهای اقامتی، بازارچه صنایع دستی، پیست اسب‌دوانی، دوچرخه‌سواری و اسکیت، نمازخانه، فضای سبز ساختمان‌های اداری و آموزشی در اطراف غار نخجیر که با هدف جذب و افزایش گردشگر و ۱۵۰ میلیارد ریال اعتبار پیش‌بینی شده است. تجربه مداخلات غیرحرفه‌ای و مخرب اطراف غار علی‌صدر همدان که به اندام منظر طبیعی ورودی غار و بر پا شدن مظاهر زندگی‌هایی مغایر با تعظیم طبیعت و تدبیر در آن انجامید، زنگ خطری است برای مدیران استان؛ تا مبادا به نام توسعه گردشگری طبیعی، طبیعت تخریب شود. یافتن راهکارهای معتدل و کارشناسانه به نحوی که از این ذخیره طبیعی برای توسعه استان و فراغت مردم بهره گرفته شود، محتاج دخالت مدیران فهیم و کارشناسان دلسوز و متعهد است.